

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง และ ทานอง เสียงของประ โยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส โดยทฤษฎีวัจนกรรมซึ่ง เป็นที่มาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ จาแนกศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั่วไปออกเป็น 4 ประ เภทใหญ่ๆ คือ

1. งานศึกษาประ โยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาโครงสร้าง เป็นเกณฑ์สำคัญ
 - 1.1 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประ โยคคำถามในภาษาฝรั่งเศส ได้แก่
 - ก. งานของเกรอวิส (Grevisse, M, 1975)
 - 1.2 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประ โยคคำถามในภาษาไทย
 - ก. งานของบรรจบ พันธุเมธา (2519)
 - ข. งานของวิจิตรนั ฎ ภาณุพงศ์ (2520)
 - ค. งานของวิญญา พัฒนพงศ์ (2518)
2. งานศึกษาประ โยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาทานองเสียงเป็นเกณฑ์สำคัญ
 - 2.1 งานศึกษาเฉพาะทานองเสียงในภาษาฝรั่งเศส ได้แก่
 - ก. งานของอาร์มสตรอง (Armstrong, Lilas. E, 1932)
 - ข. งานของเดอลาตร์ (Delattre, P. 1966)

2.2 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างและทานองเสียงในภาษาฝรั่งเศส ได้แก่

ก. งานของฟูเกต์ (Fourquet, Jean)

ข. งานของบาแกตต์ และฟรองการ์ด์ (Baguette, A. et Frankard,

R.1974)

ค. งานของมาเรย์ (Mareuil, André 1987)

2.3 งานศึกษาเฉพาะ สากลลักษณะของทานองเสียง ได้แก่

ก. งานของมาเลโก (Malécot, 1974), โบลิงเจอร์ (Bolinger, 1978) และครัทเทินเด็น (Cruttenden, 1981)

ข. งานของสุตาพร ลักษณ์ยานาวิน (S. Luksaneeyanawin, 1993)

3. งานศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาการใช้เป็นเกณฑ์สำคัญ

3.1 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประโยคคำถามกับการใช้ในภาษาฝรั่งเศส

ได้แก่

ก. งานของมีวเย่ (Moignet, G. 1966)

ข. งานของโมเซ่ (Mauger, 1976)

4. งานศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาการถามเป็นเกณฑ์สำคัญ

4.1 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประโยคคำถามกับการถาม ได้แก่

1962)

ก. งานของวากเนอร์ และแปงซง (Wagner, R.L et Pinchon, J,

ข. งานของจอห์น โลอนส์ (John Lyons, 1981)

ค. งานของนววรรณ พันธุ์เมธา (2527)

ง. งานของวัลยา รุกขพันธ์ (Walaya Rukapan, 1988)

4.2 งานศึกษาเฉพาะการถาม ได้แก่

ก. งานของเซอล (Searle, J.R. 1969)

4.2.1 งานศึกษาเฉพาะการถามในภาษาฝรั่งเศส ได้แก่

ก. งานของเกรซียง (Grésillon, A., 1981)

4.2.2 งานศึกษาเฉพาะการถามในภาษาไทย

ก. งานของปราณี กุลละวณิชย์ (2521)

ข. งานของศิริณี สันตะบุตร (1980)

ค. งานของจิตรารักษ์ เกียรติไพบูลย์ (2525)

ง. งานของเจลิศว เอกนิยม (2528)

จ. งานของธีรนุช โชคสุขวิช (2533)

ฉ. งานของสุดาพร ลักษณีนาวิน (2535)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. งานศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาโครงสร้างเป็นเกณฑ์

สำคัญ

1.1 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประโยคคำถามในภาษาฝรั่งเศส

เกรอวิส (Grevisse.M.1964) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของประโยคคำถามในภาษาฝรั่งเศสว่า มีอยู่ 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. คำถามตรง (Interrogation directe) คือประโยคคำถามที่มีความสมบูรณ์ด้วยตัวเอง เช่น

Vous allez ?

(Vous allez = ความนำเสนอ)

= ท่านไป + ส่วนแสดงการถาม

2. คำถามอ้อม (Interrogation indirecte) คือ ประโยคคำถามที่มีประโยคขยายความมาขยายประโยคหลัก เช่น

Je voudrais savoir où il est.

= ฉันอยากทราบว่าเขาอยู่ที่ไหน

ประโยคคำถามตรง จะลงท้ายประโยคด้วยเครื่องหมายแสดงการถาม (?)
แต่ประโยคคำถามอ้อมจะลงท้ายประโยคด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

การทำประโยคให้เป็นประโยคคำถาม

1. ในภาษาพูดใช้ประโยคบอกเล่า + เครื่องหมายแสดงการถาม (?) +
ท่อนองเสียงขึ้น

2. วาจ Est-ce que ไว้หน้าประโยคบอกเล่า + เครื่องหมายแสดงการถาม (?) ซึ่งในสมัยนั้นเป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางทั้งในภาษาพูดและในภาษาเขียน เพื่อเลี่ยงความยุ่งยากในการใช้กฎการสลับที่ตั้งระหว่างประธานกับกริยา

3. การสลับที่ตั้งระหว่างประธานกับกริยา (l'inversion du sujet) แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 การสลับที่ตั้งระหว่างประธานกับกริยาอย่างง่าย (l'inversion simple) คือการย้ายประธานที่เป็นสรรพนามไปวางไว้หลังกริยา เช่น

Vient-il ?

(Il vient = ความนำเสนอ)

= เขามา + ส่วนแสดงการถาม

3.2 การสลับที่ตั้งระหว่างประธานกับกริยาอย่างซับซ้อน (l'inversion complexe) คือเมื่อประธานของประโยคเป็นคำนาม ให้หารูปสรรพนามที่มีเพศพจน์เดียวกับคำนาม นำไปวางไว้หลังกริยา เช่น

Votre père est-il chez lui?

(Votre père est chez lui = ความนำเสนอ)

= คุณพ่อของคุณอยู่ที่บ้านเขา + ส่วนแสดงการถาม

1.2 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประโยคคำถามในภาษาไทย

บรรจบ พันธเมธา (2519:138) กล่าวถึงโครงสร้างของประโยคคำถาม

ในภาษาไทยว่า ตามธรรมดาจะมีคำวิเศษณ์แสดงการถาม ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร หรือ หรือไม่ อยู่ด้วย

ใคร อะไร มีลักษณะที่เป็นคำถามและเป็นสรรพนามแทนคน หรือสิ่งที่ไม่ได้ระบุ ทาหน้าที่ได้อย่างนามคือ เป็นผู้ทำก็ได้ เป็นผู้ถูกกระทำก็ได้ เช่น ใครเห็น เห็นใคร อะไรมา กินอะไร

ทำไม เมื่อไร อย่างไร มีลักษณะเป็นกริยาวิเศษณ์ขยายกริยา อยู่ต้นประโยคหรือท้ายประโยคก็ได้ เช่น มาทำไม ทำไมจึงมา มาเมื่อไร มาอย่างไร

หรือ หรือไม่ ไหม เป็นคำลงท้ายประโยคทั้งสิ้น เช่น เธอไปหรือ เธอไปหรือไม่ จะไปไหม

ถ้าจะใช้ "หรือ" นำหน้าประโยค "หรือ" ในที่นี้ก็ต้องเป็นสันธานแบ่งรับแบ่งสู้ เช่น หรือเธอจะไป หรือไม่เธอก็ไปแทนฉัน

วิจิตร ภาณุพงศ์ (2520) ศึกษาภาษาไทยตามแนวโครงสร้างในเรื่องประโยคคำถาม ด้วยการสร้างกรอบประโยคทดสอบ เพื่อจัดหมวดหมู่ของคำถามตามตำแหน่งที่ปรากฏในกรอบประโยคทดสอบ วิจิตรให้คำนิยามประโยคคำถามตามแนวโครงสร้าง ดังนี้

ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่มีโครงสร้างเหมือนประโยคบอกความ แต่มีคำแสดงการถามเติมท้ายประโยค คำแสดงการถามที่ปรากฏท้ายประโยค มี 3 ประเภท คือ

1. คำแสดงการถามที่ปรากฏท้ายประโยค (บางครั้งอาจมีลีตามหลัง) เป็นคำประเภทที่อยู่ลาพังไม่ได้ จึงจัดเป็นหมวดคำลงท้าย ได้แก่ หรือ หรือเปล่า ใช่มั้ย
2. คำแสดงการถามที่ปรากฏในตำแหน่งของคำนาม จัดเป็นหมวดคำสรรพนาม ได้แก่ อะไร ไหน ทำไม ใคร ที่ไหน อย่างไร
3. คำแสดงการถามที่ปรากฏในตำแหน่งของคำที่บอกจำนวน จัดเป็นหมวดคำบอกจำนวน ได้แก่ กี่ เท่าไร

วิद्या พัฒพงษ์ (2518) ได้นำแนวโครงสร้างมาใช้ในการเปรียบเทียบ

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย และภาษาอังกฤษ สรุปลงได้ดังนี้

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย
1. การเรียงลำดับคำในประโยค มีกริยาช่วยอยู่ต้นประโยค โดยอยู่หน้าประธาน	1. การเรียงลำดับคำในประโยคมีรูปประโยคเป็นบอกเล่าโดยมีกริยาตามหลังประธาน
2. ไม่ใช้คำลงท้ายแสดงคำถามเลย	2. มีคำลงท้ายแสดงคำถามท้ายประโยค ส่วนใหญ่จะใช้คำ หรือ ไหม หรือ เปล่า แต่กริยาบางคำอาจใช้คำแสดงคำถามได้เพียงบางตัว
3. มีการเติมวิภัตติปัจจัยที่กริยาช่วย และกริยาแท้เพื่อให้สอดคล้องกับประธานและกาล	3. ไม่มีการเติมวิภัตติปัจจัยที่กริยาเลย หมายความว่าไม่ว่าประธานเป็นตัวใด กริยาก็จะไม่เปลี่ยนรูปเลย ถ้าจะใช้กริยาช่วยก็จะคั่นระหว่างกริยาแท้ กับคำช่วยหลังกริยาก็ได้ หรือ เติมคำที่แสดงความหมายเฉพาะลงไปหน้ากริยาเท่านั้น เช่น เคย จะ ควรจะ ต้อง กำลัง ได้ เป็น แล้ว
4. ลักษณะทอดเสียงท้ายประโยคมีลักษณะเดียวคือ เสียงขึ้น แต่อาจจะเป็นเสียงตกได้เมื่อผู้พูดแสดงความหมายแน่ใจ หรือต้องการคำยืนยัน มิใช่เพื่อต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธโดยตรง	4. ลักษณะทอดเสียงท้ายประโยค โดยทั่วไปประโยคคำถามแบบที่ต้องการคำตอบรับหรือตอบปฏิเสธ จะมีเสียงทอดท้ายประโยคเป็นเสียงขึ้น นอกจากประโยคที่ลงท้ายด้วยคำลงท้ายแสดงคำถาม "หรือเปล่า" "หรือยัง" ซึ่งจะมีเสียงตกท้ายประโยค
5. ใช้เครื่องหมายคำถามกำกับท้ายประโยคทุกประโยค	5. ไม่มีเครื่องหมายใดๆกำกับ

จากการศึกษาตามแนวโครงสร้างในภาษาฝรั่งเศส ปรากฏว่าในประโยคแนวโครงสร้างไม่ได้มุ่งที่จะศึกษาเรื่องการใช้ ความหมาย และทำนองเสียง แต่มุ่งศึกษาเพื่อแก้โครงสร้างของประโยค เช่นเดียวกับในภาษาไทย การศึกษาตามแนวโครงสร้างของบรรจบ ที่มุ่งศึกษานเรื่องโครงสร้างและหน้าที่ นอกจากนี้การศึกษตามแนวโครงสร้างของวิจินตัน โดยเฉพาะการปรากฏของคำในประโยค และจัดหน้าที่ของคำตามตำแหน่งที่คำนั้นๆ ส่วนงานของวิทยานี้ทำให้ความรู้เรื่องรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาอังกฤษและภาษาไทยเท่า นั้น เรื่องความหมายของแต่ละรูปคำถามแตกต่างกันอย่างไร วิทยาไม่ได้ศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าล้าพังรูปอย่าง เดียว ไม่ช่วยทำให้เห็นความแตกต่างของรูปแต่ละรูป ควรศึกษาความหมายและรูปไปพร้อมกัน

การศึกษาภาษาตามแนวโครงสร้างนั้น ศึกษาเพียงแค่โครงสร้างและหน้าที่ของคำ ไม่ได้มุ่งที่จะศึกษาเรื่องการใช้ และความหมาย รวมทั้งการถามเพื่อใช้ในการสื่อสารอื่นๆ เช่น ขอร้อง, เชิญชวน, ทักทาย และไม่ได้ศึกษาถึงเรื่องความแตกต่างของการใช้คำในหมวดเดียวกัน เช่น คำลงท้ายแสดงการถาม ได้แก่ ไทม หรือเปล่า ว่าแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งรายละเอียดของเรื่องทำนองเสียงที่ใช้ในการถาม การศึกษาตามแนวโครงสร้าง ไม่ได้ศึกษาเรื่องเหล่านี้

2. งานศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธโดยพิจารณาทำนองเสียง เป็นเกณฑ์สำคัญ แบ่งเป็น

2.1 งานศึกษาเฉพาะทำนองเสียงในภาษาฝรั่งเศส

อาร์มสตรอง (Armstrong.Lilas.E.1932) ได้ให้คำจำกัดความลักษณะทำนองเสียง (Intonation) ว่าเป็นระดับเสียงขึ้นหรือตก ของเสียงพูดเป็นท่วงทำนองดนตรี แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะทวนองเสียงขึ้น-ตก (Rising-falling Intonation)

จะปรากฏกับประโยคที่มีกลุ่มข้อความ 1 กลุ่ม ที่มีพยางค์มากกว่า 2 พยางค์ และประโยคที่มีกลุ่มข้อความหลายกลุ่ม เช่น

ตัวอย่างที่ 1 กลุ่มข้อความที่มีพยางค์มากกว่า 2 พยางค์

— — — — —
— — — — —

ʒə n lɛz e pa'vy

(Je ne l'ai pas vu.)

ตัวอย่างที่ 2 กลุ่มข้อความหลายกลุ่ม

— — — — — | — — — — —
— — — — — | — — — — —

ʒə syi rɑ̃'tre | trɛ 'ta:r

(Je suis rentré très tard.)

ตัวอย่างที่ 3 กลุ่มข้อความหลายกลุ่ม

— — — — — | — — — — — | — — — — —
— — — — — | — — — — — | — — — — —

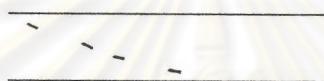
a pa'ri | ɔ̃ pøz amy'se | fasil'mɑ̃

(A Paris , on peut s'amuser facilement.)

จากตัวอย่างจะพบว่า ลักษณะท่วงนองเสียงขึ้น-ตก ระดับเสียงจะขึ้นสูงสุดใน พยางค์สุดท้ายของแต่ละกลุ่มข้อความ และระดับเสียงเลื่อนตกลงในกลุ่มข้อความสุดท้าย

2. ลักษณะท่วงนองเสียงตก (Falling Intonation) เป็นลักษณะท่วงนอง เสียงที่ปรากฏในประโยคคำถามที่ขึ้นต้นด้วยคำถามเฉพาะ และในประโยคคำสั่งและขอร้อง เช่น

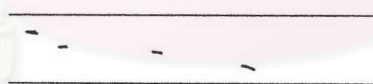
ตัวอย่าง ประโยคคำถามเฉพาะ

u ale 'vu ?

(Où allez - vous?)

ตัวอย่าง ประโยคคำสั่ง

prəne vo' li:vr

(Prenez vos livres.)

3. ลักษณะท่วงนองเสียงขึ้น (Rising Intonation) เป็นลักษณะท่วงนอง เสียงที่ปรากฏในประโยคที่ยังไม่จบข้อความ และประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เช่น

ตัวอย่าง ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

- - - -	- - -	- - - -
kɔnɛsɛ'vu	s pɛl'si ?	dɔmɑ̃datil
(Connaissez-vous s'appelle-ci, demanda-t-il?)		

เดอลาตร์ (Delattre.P.1966) ได้ศึกษาเรื่องท่อนองเสียงทางด้านกลศาสตร์ และพบว่า การเปลี่ยนแปลงของความถี่มูลฐาน มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงท่อนองเสียงในประโยคชนิดต่างๆ และพบว่า มีท่อนองเสียงพื้นฐานอยู่ 10 ชนิด ซึ่ง เดอลาตร์ได้จัดแบ่งเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มท่อนองเสียงบอกเล่า กลุ่มท่อนองเสียงถาม กลุ่มท่อนองเสียงเสริม และกลุ่มท่อนองเสียงอุทาน ในที่นี้จะกล่าวถึง กลุ่มท่อนองเสียงถามเท่านั้น

กลุ่มข้อความที่มีลักษณะท่อนองเสียงถาม ได้แก่ คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ และคำถามเฉพาะ ลักษณะท่อนองเสียงของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ จะขึ้นอยู่กับลักษณะทางโครงสร้างทางไวยากรณ์ของประโยคคำถามว่ามีลักษณะใด เนื่องจากในภาษาฝรั่งเศสมีวิธีการสร้างประโยคคำถามได้ต่างกัน

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่ใช้กฎการสลับที่ (inversion) โดยสลับประธานไปไว้หลังกริยา ลักษณะท่อนองเสียงถามเป็นท่อนองเสียงขึ้น โดยจุดสูงสุดของความสูงของเสียงอยู่ที่หน่วยคำที่สลับที่ เช่น

elle	4
Est déjà par-tie?	3
ระดับเสียง 3-4	2
	1

ประโยคคำถาม Est-elle déjà partie?

ความนำเสนอ Elle est déjà partie.

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่ใช้คำแสดงการถาม Est-ce que +
 ประโยคบอกเล่า + ลักษณะทานองเสียงถามเป็นทานองเสียงขึ้น โดยจุดสูงสุดของเสียงอยู่ที่พยางค์
 que เช่น

	_____ qu'elle _____	4
ระดับเสียง 3-4	Est-ce _____ est déjà par-tie?	3
	_____	2
	_____	1

ประโยคคำถาม Est-ce qu'elle est déjà partie?
 ความน่าเสนอ elle est déjà partie.

ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ใช้รูปประโยคบอกเล่า + ทานองเสียงขึ้น
 ลักษณะทานองเสียงถามเป็นทานองเสียงขึ้น ถ้าประโยคสั้น ระดับเสียงท้ายประโยคจะขึ้นสูงสุดถึง
 ระดับ 4 ถ้าเป็นประโยคยาวระดับเสียงท้ายประโยคจะขึ้นสูงเล็กน้อย เช่น

ประโยคสั้น	_____ ça? _____	4
	_____ aimez _____	3
ระดับ 2-4	Vous _____	2
	_____	1

ประโยคคำถาม Vous aimez ça ?
 ความน่าเสนอ Vous aimez ça.

ประโยคยาว	_____ ça _____	4
ระดับ 2-4-3	_____ voulez ou _____	3
	Vous _____ une omelette aux fines herbes?	2
	_____	1

ประโยคคำถาม Vous voulez ça ou une omelette aux fines herbes? →

ความนำเสนอ Vous voulez ça ou une omelette aux fines herbes.

2.2 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างและทํานองเสียงในภาษาฝรั่งเศส*

ฟูเกต์ (Fourquet, Jean:203) เรียกประโยคคำถามแบบตอบรับ-
ปฏิเสธว่า Interrogation connexionnelle ตาม L.Le Baut** ซึ่งแบ่งประโยค
คำถามออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. คำถามเฉพาะ (Interrogation particulière) คือประโยค
คำถามที่ขึ้นต้นประโยคด้วยคำถามเฉพาะ เช่น

* นอกจากฟูเกต์แล้วยังมีผู้ศึกษาอีกหลายคน เช่น บาแก็ต และพรองการ์ด (Baquette, A. et Frankard, R. 1974) มาเรย์ (Mareuil, André 1987) ดังกล่าวไว้ในบทที่ 1

** Le Baut, L. (1938), agrégé d'anglais, inspecteur d'Académie, Istra's first english book, 1re année d'anglais à l'usage de l'enseignement du second degré, Paris - Strasbourg, Librairie Istra, s.d (vers 1938)

Où est Pierre?

ปิแอร์อยู่ที่ไหน

2. คำถามทั่วไป (Interrogation générale) คือประโยคคำถามที่ตอบรับด้วย oui หรือตอบปฏิเสธ non ซึ่งเรียกอีกอย่างว่า Interrogation connexionnelle เช่น

Etes-vous français?

ลักษณะท่อนองเสียงที่ปรากฏกับประโยคคำถามทั้ง 2 ชนิด นี้มี 2 แบบ คือ

ก. ลักษณะท่อนองเสียงตก (descendante) จะปรากฏกับคำถามเฉพาะ (particulière) เช่น

Qui est Tom ?

ข. ลักษณะท่อนองเสียงขึ้น (ascendante) จะปรากฏกับคำถามแบบทั่วไป (générale) คือประโยคคำถามที่ตอบรับด้วย oui หรือ non เช่น

M. Grey est-il français ?

2.3 งานศึกษาเฉพาะสากลลักษณะของท่อนองเสียง (Intonation universal)

มีผู้สนใจศึกษาเรื่องสากลลักษณะของท่อนองเสียงไว้หลายคน เช่น มาเลโก (Malécot, 1974:1511-1513), โบลิงเจอร์ (Bolinger, 1978:87-105) และ ครัทเทินเด็น (Cruttenden, 1981:

77-91) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ สากลักษณะของทำนองเสียงตก และทำนองเสียงขึ้น (Universal falls and rises)

ก. สากลักษณะของทำนองเสียงตก ใช้แสดงความหมายร่วมในการแสดง การสิ้นสุดความ ได้แก่ ความหมายของการเล่าความ การยอมรับ การยืนยัน การแสดงความ เชื่อมั่น เป็นต้น

ข. สากลักษณะของทำนองเสียงขึ้น ใช้แสดงความหมายในการแสดงการ ไม่จบความได้แก่ ความหมายของการถาม การพูดประโยคที่ไม่จบความ การแสดงความไม่เห็น ด้วยการแสดงความไม่เชื่อใจ การแสดงความประหลาดใจ เป็นต้น

นอกจากสากลักษณะของทำนองเสียงทั้ง 2 ลักษณะนี้แล้ว สุดาพร ลักษณินาวิน (Luksaneeyanawin, 1993:175-179) ได้เสนอลักษณะทำนองเสียงที่น่าสนใจอีก 2 ลักษณะ คือ

ค. ทำนองเสียงผสมระหว่างขึ้นและตก ได้แก่ ทำนองเสียงขึ้น-ตก หรือ ทำนองเสียงตก-ขึ้น แสดงความหมายในการสื่อความขัดแย้งในใจผู้พูดเกี่ยวกับเรื่องที่พูด

ง. ทำนองเสียงคงระดับ ได้แก่ ลักษณะเสียงสูง-ต่ำ พิสัยเสียงแคบ ที่ปรากฏร่วมกับความยาวของพยางค์* ลักษณะทำนองเสียงดังกล่าวนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า ใช้ในการเรียกขาน การท่องจำ การสวดมนต์ และอื่นๆ หากใช้ในด้านกบฏคดี เช่น การสนทนา ทั่วๆไป หรือการบรรยาย จะบ่งบอกถึงความหมายในแง่ของความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า (Predictability) แสดงความรู้สึกเบื่อหน่าย การพูดถึงสิ่งที่รู้ๆกันอยู่ หรือการเตือน เป็นต้น

* ทำนองเสียงคงระดับพิสัยแคบ ที่บ่งบอกความหมายในการแสดงความเบื่อหน่าย การพูดถึงสิ่งที่รู้ๆกันอยู่ หรือการเตือน นอกจากสุดาพร ลักษณินาวินแล้ว ยังมีนักภาษาศาสตร์คนอื่นๆ ได้ศึกษาไว้ในทำนองเดียวกันเช่น Ladd (1978:517-540)

ถึงแม้จะมีการศึกษาเรื่องทฤษฎีเสียงควบคู่ไปกับการศึกษาโครงสร้างและหน้าที่ของคำ แต่ก็ยังเป็นเพียงแต่ศึกษาโครงสร้าง หน้าที่ และลักษณะทฤษฎีเสียง ไม่ได้มีการศึกษาเรื่องการใช้ เช่น การใช้เพื่อการสื่อสารอื่นๆ เช่น การทักทาย เชิญชวน ขอร้อง ฯลฯ และไม่ได้ศึกษานเรื่องความหมายด้วย

3. งานศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาการใช้เป็นเกณฑ์สำคัญ

3.1 งานศึกษาเฉพาะโครงสร้างของประโยคคำถามกับการใช้ในภาษาฝรั่งเศส

มัวเย่ (Moignet G.1966:49-66) ได้ศึกษาเรื่องประโยคคำถามโดยใช้ทฤษฎี Psycho-mécanique ได้กล่าวว่าในการถามด้วยประโยคคำถาม ผู้พูดถามเพราะมีเจตนาที่จะ

- ต้องการทราบข้อมูล (appel d'information)
- ต้องการปรึกษาหารือ (délibération)
- ต้องการขอคำยืนยัน (demande de confirmation)
- เมื่อผู้พูดสงสัย (mise en doute)
- ต้องการปฏิเสธหรือบอกปัด (refus)
- ตั้งข้อสันนิษฐาน (hypothèse)
- ต้องการขอคำยินยอม (appel à l'approbation)

สำหรับรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ มัวเย่ได้จัดแบ่งตามเจตนาของ

ผู้ชี้ตั้งนี้

1. ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ผู้พูดใช้ถามในสิ่งที่ได้ยินมา หรือในสิ่งที่ผู้อื่นคิดและใช้เพื่อแสดงความประหลาดใจ ความขุ่นเคือง ลักษณะโครงสร้างของประโยคคำถามจะเป็นรูปประโยคบอกเล่า ลงท้ายด้วยเครื่องหมายประโยคคำถาม และทำนองเสียงขึ้นเท่านั้น เช่น

→
Votre mari est mort ?

ถ้ารูปประโยคคำถามเป็นรูปบอกเล่า ผู้พูดคาดว่าจะได้รับคำตอบ (oui)

ถ้ารูปประโยคคำถามเป็นรูปปฏิเสธ ผู้พูดคาดว่าจะได้รับคำปฏิเสธ (non)

ดังโครงสร้างนี้

Q confirm-oui : P ? R : oui

Q confirm-non : non P ? R : non

2. ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ผู้พูดถามเพื่อต้องการทราบข้อมูล ลักษณะโครงสร้างของประโยคคำถามชนิดนี้จะมีหลายรูปเช่น

2.1 การทำเป็นประโยคคำถามโดยใช้คำสรรพนามที่มีเพศ พจน์เดียวกับคำนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานวางไว้หลังคำกริยา (la postposition du sujet) เช่น

Pierre dort-il ?

หรือจะวางรูปคำแสดงการถาม oui ou non (P+QP+?+In) ไว้ท้ายประโยคก็ได้ เช่น

Pierre dort-il, oui ou non ?

หรือทำเป็นประโยคคำถาม แบบให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยยืมคำเชื่อม "ou" เช่น

Pierre dort-il ou se réveille-t-il ?

2.2 การทำเป็นประโยคคำถามโดยใช้กฎการสลับที่ระหว่างประธาน

กับกริยา เช่น

Dort-il ?

2.3 การทำเป็นประโยคคำถามโดยวางรูปคำถาม "Est-ce que"

ไว้หน้าประโยคบอกเล่า และลงท้ายด้วยเครื่องหมายคำถาม เช่น

Est-ce que Pierre dort ?

2.4 การทำเป็นประโยคคำถามโดยใส่เครื่องหมายคำถามไว้ท้าย

ประโยคบอกเล่า และทำนองเสียงขึ้น โครงสร้างนี้พบมากในภาษาพูดในกลุ่มคนที่คุ้นเคยสนิทสนมกัน (le langage familier) เช่น

Pierre dort ?

ประโยคคำถามที่ใช้ถามเพื่อต้องการทราบข้อมูลนี้ คำตอบจะเป็นตอบรับ หรือตอบปฏิเสธก็ได้

3. การตั้งประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เพื่อถามในสิ่งที่ผู้พูดสงสัย

และไม่เห็นด้วยกับผู้ฟังและต้องการย้ำเพื่อความแน่ใจ ถ้ารูปประโยคคำถามเป็นรูปประโยคบอกเล่า ผู้พูดคาดว่าประโยคคำตอบเป็นปฏิเสธ แต่ถ้ารูปประโยคคำถามเป็นคำถามปฏิเสธ ผู้พูดคาดว่าประโยคคำตอบเป็นตอบรับ เช่น

Q: Est-ce possible ?

R: Non.

ผู้พูดมีความสงสัยจึงถาม และคาดว่าประโยคคำตอบที่ได้รับจะเป็นปฏิเสธ (non)

โมเช่ (Mauger:1976) ได้กล่าวถึงรูปประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ กับหน้าที่ในการสื่อสาร พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. โครงสร้างของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ แบบ Est-ce que + ประโยคบอกเล่า + ? และประโยคบอกเล่า + ? + ทานองเสียงขึ้น ผู้ถามใช้คะยั้นคะยอ เข้าใจ และคาดว่าจะได้รับคำตอบรับ (oui)

2. โครงสร้างของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีรูปปฏิเสธ (ne...pas) อยู่ในทุกโครงสร้างที่พบในหนังสือไวยากรณ์ตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้ถามใช้เพื่อแสดงความประหลาดใจ และคาดว่าจะได้รับคำตอบปฏิเสธ (non)

3. โครงสร้างของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีคำเชื่อม "ou" (หรือ) ในประโยค ผู้ถามใช้ถามเพื่อให้เลือกตอบรับหรือตอบปฏิเสธ นิยมใช้มากในภาษาพูด เช่น

- Viens-tu ou ne viens-tu pas ?
- Est-ce que tu viens, ou non ?
- Tu viens, oui ou non ?

4. โครงสร้างของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีคำแสดงการถาม oui ? หรือ non ? วางไว้ท้ายประโยค ผู้ถามใช้เมื่อผู้ถามหมดความอดทน และต้องการเห็น เช่น

- Tu viens, oui ?
- Tu viens, non ?

5. โครงสร้างของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ใช้คำแสดงการถาม Non ? ท้ายประโยค ใช้เมื่อผู้พูดต้องการแสดงการคัดค้าน นิยมใช้มากในภาษาพูดมีความหมายใกล้เคียงกับ n'est-ce pas? และผู้พูดยังใช้แสดงความประหลาดใจ และแสดงความเป็น

ไปไม่ได้อีกด้วย เช่น

- Celle-là est bien bonne. Non?

งานของมัวเย่ (Moignet) และโมเช่ (Mauger) ให้ความรู้เรื่อง โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศสกับเจตนาในการใช้เท่านั้น ส่วนเรื่อง ความหมายของแต่ละรูปคำถามแตกต่างกันอย่างไร ทั้งมัวเย่และโมเช่ไม่ได้ศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษารูปทวนอง เสียงและการใช้ไม่ช่วยให้เห็นความแตกต่างของรูปคำถามแต่ละรูปอย่าง ชัดเจน ควรจะศึกษาความหมายและรูปไปพร้อมๆกัน

4. งานศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยพิจารณาการถามเป็นเกณฑ์สำคัญ

4.1 งานศึกษาเฉพาะ โครงสร้างของประโยคคำถามกับการถาม

วากเนอร์และแปงซง (Wagner, R.L et Pinchon, J. 1962: 533-541) ได้แบ่งรูปประโยคคำถามออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (totale)
2. ประโยคคำถามแบบคำถาม-คำตอบ (partielle)

โครงสร้างของประโยคดูได้จากน้ำเสียง (le ton) การเติมส่วนแสดง การถามเช่น Est-ce que การสลับที่กันระหว่างประธานกับกริยา (postposition du sujet) เช่น

น้ำเสียง : Madame revient dîner ?

(Madame revient dîner = ความน่าเสนอ)

= คุณผู้หญิงจะกลับมารับประทานอาหารเย็น + ส่วนแสดงการถาม

Est-ce que : Est-ce qu'elle ne m'aide pas dans le ménage ?

Elle ne m'aide pas dans le ménage = ความน่าเสียด
= หล่อนไม่ช่วยฉันทำงาน + ส่วนแสดงการถาม

การสลับที่กันระหว่างประธานกับกริยา : Partons-nous ?

(Nous partons = ความน่าเสียด)

= พวกเราไป + ส่วนแสดงการถาม

จากการที่มีรูปคำถามต่างกันหลายชนิด การเลือกใช้รูปคำถามแบบใดขึ้นอยู่กับ

1. ระดับชั้นทางสังคมของผู้พูด
2. ระดับของภาษาที่พูด กล่าวคือภาษาที่ใช้ใช้นั้น เป็นภาษาที่ใช้กันนอกรูม

เพื่อนฝูงคนคุ้นเคย หรือเป็นภาษาที่ใช้กับคนทั่วไปหรือกับคนที่ไม่รู้จัก

3. วัจนลีลาของผู้พูด หมายถึงลักษณะการพูด จังหวะ ความประสาธ
กลมกลืนกัน

โดยทั่วไปแล้วในทางปฏิบัติจริงๆ พบว่าลักษณะการสลับที่ระหว่างประธาน
กับกริยาจะพบในภาษาเขียน แต่ในขณะนี้นักพบว่ามีผู้เข้ามาใช้ในภาษาพูด ในกลุ่มคนที่ได้รับการอบรม
ศึกษามา เช่น

Viendrez-vous ?

(Vous viendrez = ความน่าเสียด)

= คุณจะมา + ส่วนแสดงการถาม

Où irez-vous cet été?

(Vous irez où cet été = ความน่าเสียด)

= คุณจะไปที่ไหนในฤดูร้อนนี้

นอกจากนี้ภาษาพูดในหมู่คนคุ้นเคยรู้จักกันก็เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น

Es-tu prête ? —▶ Alors, tu es prête ?

Viens-tu ? —▶ Alors, tu viens ?

นอกจากนี้วากเนอร์ได้กล่าวว่า เราสามารถสรุปคำถามอย่างย่อๆ

ได้ 2 ชนิด คือ

1. Question insistantes คือประโยคคำถามที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 ประโยคคำถาม + ทานองเสียงขึ้น

1.2 ประโยคคำถาม + คำแสดงการถาม เช่น n'est-ce pas?,

non?, dites?, j'espère, etc.

2. Question dirigées คือประโยคที่สามารถคาดคะเนตอบได้ เช่น

Ne viendrez-vous pas ?

Est-ce que vous ne viendrez pas ?

เราสามารถคาดคะเนตอบได้ว่าประโยคคำตอบจะเป็นตอบรับ

Viendrez-vous?

Est-ce que vous viendrez?

ใน 2 ประโยคนี้ เราไม่สามารถคาดคะเนตอบได้

จอห์น โลอนส์ (Lyons, John. 1981) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธว่า การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธนั้นเป็นการถามเพื่อต้องการตรวจสอบความเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงของความนำเสนอ โดยมีความสัมพันธ์เชิงตรรก (Logical link) กับการเสนอความ รูปประโยคของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่พบในแต่ละภาษา จะมีรูปคำถามที่

แตกต่างกันไป แต่ทว่ายังคงมีลักษณะที่สัมพันธ์กับความที่น่าเสนอ รูปประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีพบในภาษาต่างๆดังนี้

1. รูปคำถามที่มีรูปการเรียงคำที่ต่างจากประโยคบอกความคือ การสลับที่ระหว่างประธานกับกริยา (Word order inversion) เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ
2. รูปคำถามที่มีรูปเหมือนประโยคบอกความ แต่มีทำนองเสียงขึ้น เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ ภาษาอิตาลี
3. รูปคำถามที่มีคำแสดงการถามในประโยคบอกความ เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ

จะเห็นได้ว่าในภาษาฝรั่งเศสมีรูปประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธทั้ง 3 ประเภทสรุปได้ดังนี้

- ก. ประโยคบอกความ + กฎการใช้การสลับที่คำ (Inversion)
(ความน่าเสนอ)
- ข. ประโยคบอกความ + กฎการใช้ทำนองเสียง (Intonation)
(ความน่าเสนอ)
- ค. ประโยคบอกความ + กฎการใช้ส่วนแสดงการถาม (Tag Question)
(ความน่าเสนอ)

นวารรณ พันธุมธา (2527:193) แบ่งประโยคตามเจตนาของผู้ใช้เป็น 3 ประเภท คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ นวารรณกล่าวไว้ว่า ประโยคถามให้ตอบชนิดตอบรับหรือปฏิเสธ จะมีคำบอกการถาม "หรือ" กับ "ไหม" อยู่ท้ายประโยค และได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปประโยคกับการแสดงเจตนาว่า ประโยคถามให้ตอบต้องมีคำบอกการถาม คำไม่ชี้เฉพาะ หรือคำเชื่อม "หรือ" อยู่ในประโยค

วัลยา รุกขพันธ์ (Walaya Rukapan:1988) ได้ศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ และความหมายของประโยคคำถาม-คำตอบในภาษาพูดของภาษาฝรั่งเศส ได้กล่าวว่าในการศึกษาความหมายของรูปประโยคคำถาม-คำตอบ จะต้องพิจารณาบริบทที่รูปคำถาม-คำตอบสรุปว่ารูปประโยคคำถามในภาษาฝรั่งเศสจะมีรูปที่แตกต่างกัน คำตอบที่ได้จากประโยคคำถามนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประโยคคำถามของแต่ละชนิด ซึ่งโครงสร้างของประโยคคำถามและรูปแบบที่แตกต่างกันนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร รวมทั้งตัวผู้พูดและวิธีการสื่อสารจากการศึกษาวิจัย วัลยาแบ่งโครงสร้างของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การสลับที่ระหว่างประธานกับกริยา (Word order inversion)
2. ส่วนแสดงการถาม Est-ce que + ประโยคบอกเล่า
3. ประโยคบอกเล่า + ส่วนแสดงการถาม เช่น n'est-ce pas?, hein?, quoi?, oui?, non? (ใช้เพื่อแสดงการขอร้อง ขอ ยืนยัน อนุญาต)
4. รูปประโยคบอกเล่า + ทานองเสียงขึ้น วัลยาจัดประโยคคำถามชนิดนี้อยู่ในพวกอวจนภาษา* (non-verbal)

โครงสร้างแบบรูปประโยคบอกเล่า + ทานองเสียงขึ้น พบมากที่สุด ถัดมาโครงสร้าง Est-ce que** + ประโยคบอกเล่า และโครงสร้างแบบสลับที่ระหว่างประธานกับกริยา (Word order inversion) แต่อย่างไรก็ตาม ประโยคบอกเล่า + ทานองเสียงขึ้น ก็ไม่ได้พบเป็นจำนวนมากๆ ในทุกๆบทสนทนา

* อัจฉนภาษา (Non-verbal) คือภาษาที่ไม่ได้แสดงออกในรูปของคำพูด แต่อยู่ในรูปอื่นๆ เช่น ลักษณะของการเปล่งเสียง, เสียงสูงเสียงต่ำ, เสียงเน้นหนัก, ความดังของเสียง หรืออาจอยู่ในรูปของภาษาท่าทาง เช่น การโบกมือ, การแสดงสีหน้าต่างๆ, การยกไหล่, การโค้งคำนับ ตลอดจนการเว้นระยะห่างระหว่างคู่สนทนา

**จากการสังเกตพบว่าการวิจัยนี้พบรูปประโยค Est-ce que มากในบางบทสนทนา ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ข้อมูลที่ใช้เก็บนั้นเป็นบทสัมภาษณ์ จึงพบรูปประโยคคำถามที่เป็น formal มาก

วัลยาทกล่าวว่าโครงสร้างของประโยคคำถามที่แตกต่างกันนี้ เกิดจากการถามที่แตกต่างกันไป เช่น

- การถามเพื่อขอข้อมูล (demande d'information)
- การถามเพื่อยืนยัน (demande de confirmation)
- การถามเพื่อขอคำยินยอม (demande d'approbation) ฯลฯ

ซึ่งข้อสรุปของวัลยาตรงส่วนนี้สอดคล้องกับงานของ Moignet และ Grésillon แต่วัลยาไม่ได้บอกว่าโครงสร้างอะไรใช้กับคำถามแบบใด

4.2 งานศึกษาเฉพาะการถาม

จอห์น อาร์ เซอล (Searle, John R. 1969:22-71) เขาศึกษาภาษานฐานะที่เป็นหน่วยสื่อสารที่ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การทักทาย การถาม การชักชวน การบอกความ เขาศึกษาเฉพาะหน้าที่ของหน่วยสื่อสารนั้นๆในฐานะที่เป็นวัจนกรรม (Speech Act)

วัจนกรรมแต่ละชนิดจะต้องมีองค์ประกอบเบื้องต้น 3 ประการคือ

1. Utterance Act คือองค์ประกอบที่เป็นหน่วยของภาษา อาจเป็นคำ วลี ประโยค หรือข้อความ
2. Propositional Act คือองค์ประกอบที่เป็นเหตุการณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ มีผู้พูดและผู้ฟัง
3. Illocutionary Act คือองค์ประกอบที่เป็นเจตนาของผู้พูดที่ต้องการใช้หน่วยสื่อสารเพื่อสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เจตนาต้องการถาม เจตนาขอร้อง ฯลฯ

เซอลได้ให้คำนิยามการถามดังนี้ คือ

การถาม คือ วัจนกรรมที่เกิดขึ้นเพราะผู้พูดไม่ทราบคำตอบ หรือไม่แน่ใจ

านสิ่งที่คุณทราบ ว่าเป็นจริงหรือถูกต้องเพียงใด การที่ผู้พูดถามนั้นเป็นเพราะว่าผู้พูดไม่แน่ใจว่า
ถ้าถามไม่ถาม ผู้ฟังจะให้ข้อมูลนั้นๆแก่ตนหรือไม่

เซอลแบ่งคำถามออกเป็น 2 ชนิด คือ

- ก. Real Question เป็นคำถามแท้จริงที่ผู้พูดต้องการทราบและต้อง
การหาคำตอบ
- ข. Exam Question เป็นคำถามที่ผู้พูดต้องการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้รับ
หรือมีอยู่นั้นถูกต้องหรือไม่

4.2.1 งานศึกษาเฉพาะการถามในภาษาฝรั่งเศส

เกรซียง (Grésillon, A. 1981: 61-74) ได้ศึกษาเรื่องการ
ถามในภาษาฝรั่งเศส ซึ่งสรุปได้ว่ารูปแบบการถามมีหลายชนิด การถามไม่ได้ถามเพื่อต้องการ
ข้อมูลเท่านั้น แต่ถามเพราะต้องการอยากรู้ หรือถามเพราะเกิดจากความไม่รู้ หรือถามเพื่อ
ยืนยันความเชื่อ หรือถามเพื่อย้ำให้แน่ใจ

เกรซียงได้กำหนดชนิดของการถามออกเป็น

1. การถามเพื่อตรวจสอบ คือว่าผู้พูดมีข้อมูลอยู่แล้ว แต่ตั้ง
คำถามเพื่อต้องการตรวจสอบว่าสิ่งที่ผู้พูดรู้เป็นสิ่งที่เดียวกับที่ผู้ฟังรู้
2. การถามเพื่อยืนยัน คือว่าผู้พูดมีข้อมูลอยู่แล้ว แต่ตั้งคำถาม
เพื่อยืนยันในสิ่งที่ตนรู้ เช่น

Tu as bien envie de sortir? คำตอบที่คาดว่าจะได้รับ คือ oui (ตอบรับ)

(Tu as bien envie de sortir = ความน่าเสนอ)

= เเธอต้องการออกไปจริงๆ + ส่วนแสดงการถาม

Tu n'es donc pas parti? คำตอบที่คาดว่าจะได้รับ คือ non (ปฏิเสธ)

(Tu n'es donc pas parti = ความน่าเสนา)

= เธอไม่ไป + ส่วนแสดงการถาม

3. การถามเพื่อย้ำความแน่ใจ ประโยคคำตอบที่ได้จากการถามแบบนี้เป็นคำตอบที่ผู้พูดคาดว่าจะได้รับคำตอบแบบนี้

ถ้ารูปประโยคเป็นคำถามบอกเล่า คำตอบที่คาดว่าจะเกิดเป็น non (ปฏิเสธ)

ถ้ารูปประโยคเป็นคำถามปฏิเสธ คำตอบที่คาดว่าจะเกิดเป็น oui (ตอบรับ) เช่น

Ai-je besoin d'insister? คำตอบที่คาดว่าจะได้รับ คือ non (ปฏิเสธ)

(J'ai besoin d'insister = ความน่าเสนา)

= ฉันต้องการการยืนยัน + ส่วนแสดงการถาม

N'ai-je pas tort d'insister ainsi? คำตอบที่คาดว่าจะได้รับคือ oui

(Je n'ai pas tort d'insister ainsi = ความน่าเสนา)

= ฉันไม่ผิดที่จะยืนยัน + ส่วนแสดงการถาม

4. การถามเพื่อขอให้ทำตาม (Demande d'agir) การถามแบบนี้ไม่ต้องการคำตอบรับ-ปฏิเสธ แต่ขอให้ผู้ฟังกระทำตาม เช่น

Peux-tu me passer le sel?

(Tu peux me passer le sel = ความน่าเสนา)

= คุณช่วยส่งเกลือให้หน่อย + ส่วนแสดงการถาม

5. การถามที่ถามด้วยประโยคคำถามเดิม (Question-réplique) หรืออาจเรียกว่าเป็นประโยคคำถามสะท้อน (Question-écho) ที่ถามแค่ส่วนหนึ่งหรือถามมาหมด เช่น

A : Je t'ai vu hier.

(ฉันเห็นเธอเมื่อวานนี้)

B : Tu m'as vu hier?

(Tu m'as vu hier = ความน่าเสนอ)

= เธอเห็นฉันเมื่อวานนี้ + ส่วนแสดงการถาม

A : Tu connais Paul?

(Tu connais Paul = ความน่าเสนอ)

B : Paul Durand?

(Paul Durand = ความน่าเสนอ)

= Paul Durand + ส่วนแสดงการถาม

4.2.2 งานศึกษาเฉพาะการถามในภาษาไทย

ปราณี กุลละวณิชย์ (2521) ได้ศึกษาการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย โดยใช้แนววรรณคดีศึกษาความหมายของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทยที่ลงท้ายด้วยคำแสดงการถามต่างๆกัน งานของปราณีแสดงให้เห็นว่า ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทยซึ่งต่างกันด้วยคำแสดงการถามต่างๆกันนั้น มีหน้าที่และความหมายได้ต่างกัน

ปราณีแบ่งคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทยออกเป็น 2

ประเภทใหญ่ คือ

1. คำถามแท้ คือคำถามที่ผู้พูดไม่มีข้อเท็จจริง หรือไม่ทราบข้อเท็จจริงมาก่อน ผู้พูดต้องการคำตอบหรือคำตอบปฏิเสธ ประโยคคำถามจะลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "ไหม"

2. คำถามไม่แท้ คือคำถามที่ผู้พูดมีข้อเท็จจริง หรือทราบข้อเท็จจริงอยู่แล้ว แต่ผู้พูดต้องการถามเพื่อ

2.1 ย้ำความเชื่อว่าข้อมูลที่ผู้พูดมีอยู่เป็นจริง ประโยคคำถามจะลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "ใช่ไหม"

2.2 ย้ำความเชื่อว่าข้อมูลที่ผู้พูดมีอยู่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ผู้พูดเห็นขัดแย้ง ประโยคคำถามจะลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "หรือ"

2.3 เปิดโอกาสให้ผู้ฟัง เลือกตอบรับ หรือตอบปฏิเสธ ผู้พูดไม่มีความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคคำถามจะลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "หรือเปล่า"

นอกจากนี้ปราชญ์ยังเสนอแนวคิดว่า รูปประโยคคำถามไม่ได้ใช้เพื่อการถามแต่อย่างเดียว ปราชญ์อธิบายว่า ประโยคที่มีโครงสร้างประโยคเป็นประโยคคำถามเหมือนกัน อาจใช้ในวัจนกรรมต่างๆได้ด้วย เช่น

1. ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "ไหม" ใช้ในการชักชวน ใช้ในการแสดงความคาดหวัง หรือใช้เป็นคำถามแบบสุภาพไม่คาดคั้น

2. ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "ใช่ไหม" ใช้เพื่อบอก หรือเชิญให้ผู้ฟังคล้อยตาม ใช้ขอร้อง หรือใช้เป็นคำสั่งชนิดสุภาพ

3. ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "หรือ" ใช้ในการทักทาย ใช้ในการเชื้อเชิญ หรือเชิญชวน หรือใช้แสดงความแปลกใจของผู้พูด

4. ประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วยคำแสดงการถาม "หรือเปล่า"

ใช้ในการสอบสวน

ศิริณี สันตะบุตร (1980) ได้ศึกษาภาษาไทยในเรื่องประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ โดยมี "ข้อสมมุติเบื้องต้นในการใช้" (Pragmatic presupposition) เป็นเกณฑ์สำคัญในการพิจารณา และให้คำจำกัดความไว้ว่า "ข้อสมมุติเบื้องต้นในการใช้ คือ ความสัมพันธ์ที่ผูกกำหนดระหว่างกรกล่าวประโยคกับเนื้อหาที่ถูกกล่าวถึงนั้น" ข้อสมมุติเบื้องต้นนี้จะอธิบายเงื่อนไขที่เหมาะสมในการกล่าวประโยค

ศิริณีถือว่าคำลงท้ายคำถาม (Question particles) 4 คำ คือ "ไหม" "หรือเปล่า" "ใช่ไหม" และ "ไม่ใช่หรือ" เป็นคำลงท้ายคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่แท้จริง (Real Yes/No question particles) แต่คำลงท้ายคำถาม "หรือ" ไม่ใช่คำลงท้ายคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่แท้จริง "หรือ" ใช้ในประโยคคำถามที่กล่าวตามมารยาทสังคม ผู้พูดไม่คาดหวังคำตอบใดๆ นอกจากนี้ถ้าเนื้อหาของคำถามที่ลงท้ายด้วย "หรือ" ตรงข้ามกับข้อมูลเดิมที่ผ่านมา คือต่างไปจากนิสัยปกติแล้ว คำถามนั้นจะใช้แสดงความประหลาดใจ และอาจจะใช้แสดงความเย้ยหยันได้ด้วย

ตัวอย่าง

1. เธอจะ <u>เอา</u> กาแฟ <u>หรือ</u>	- มีข้อสมมุติเบื้องต้นในการใช้
2. เธอจะ <u>เอา</u> กาแฟ <u>ไหม</u>	- ไม่มีข้อสมมุติเบื้องต้นในการใช้
3. เธอจะ <u>เอา</u> กาแฟ <u>หรือ</u> <u>เปล่า</u>	- มีข้อสมมุติเบื้องต้นในการใช้
4. เธอจะ <u>เอา</u> กาแฟ <u>ใช่</u> <u>ไหม</u>	- มีข้อสมมุติเบื้องต้นว่า "นาย ก ต้องการกาแฟ"
5. เธอจะ <u>ไม่</u> <u>เอา</u> กาแฟ <u>ใช่</u> <u>ไหม</u>	- มีข้อสมมุติเบื้องต้นว่า "นาย ก ไม่ต้องการกาแฟ"
6. เธอจะ <u>เอา</u> กาแฟ <u>ใช่</u> <u>หรือ</u> <u>เปล่า</u>	- มีข้อสมมุติเบื้องต้นว่า "นาย ก ต้องการกาแฟ"
7. เธอจะ <u>ไม่</u> <u>เอา</u> กาแฟ <u>ใช่</u> <u>หรือ</u> <u>เปล่า</u>	- มีข้อสมมุติเบื้องต้นว่า "นาย ก ไม่ต้องการกาแฟ"

ในประโยคที่ 2 และ 3 ก็ถือว่าเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่เป็นกลาง ไม่มีทั้งข้อสมมุติเบื้องต้นหรือการคาดหวังของผู้พูด ส่วนประโยคที่ 4,5,6,7 นอกจากจะมีข้อสมมุติเบื้องต้นแล้ว ผู้พูดยังมีการคาดหวังคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้ฟังด้วยคือ ต้องการคำตอบว่า "ใช่"

จิตรารักษ์ เกียรติไพบูลย์ (2528) ได้ใช้หลักการของทฤษฎี วจีปฏิบัติ* (Speech Act) ของเซอล (1969) มาใช้วิเคราะห์คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ในภาษาไทยโดยศึกษาต่อจากงานของปราณี (2521) และศึกษาพิจารณาเฉพาะในแง่ของผู้พูดเท่านั้น จิตรารักษ์ได้ให้คำนิยามคำถามดังนี้

คำถาม คือ หน่วยสื่อสารชนิดหนึ่ง มีหน้าที่ในการถามคำถาม โดยผู้พูดมีความตั้งใจและต้องการที่จะได้รับคำตอบจริงๆ

จิตรารักษ์ตั้งเกณฑ์กำหนด (conditions) เป็นเงื่อนไขในการกำหนดหน้าที่ ในการสื่อความหมายหรือเป็นข้อแม้ที่ทำให้เกิดคำถามประเภทต่างๆ มีเกณฑ์ 2 ชนิด คือ

1. เกณฑ์กำหนดหลัก เป็นเกณฑ์ที่แยกความแตกต่างของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ออกจากคำถามแบบอื่นๆที่มีอยู่ในภาษาไทย
2. เกณฑ์กำหนดจำแนก เป็นเกณฑ์ที่แบ่งคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่มคือ ชนิดคำถามแท้ ซึ่งผู้พูดต้องการทราบและหาคำตอบจริงๆ ได้แก่ หรือเปล่า หรือยัง ไหม กับชนิดคำถามทดสอบที่ผู้พูดต้องการทดสอบว่า ผู้ฟังทราบเรื่องราวหรือข้อมูลที่ผู้พูดพอจะมีอยู่บ้างจริงหรือไม่ ได้แก่ ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ หรือ

* คำ"วจีปฏิบัติ"นี้ ผู้วิจัยใช้ตามจิตรารักษ์ เกียรติไพบูลย์ (2525)

ลักษณะของ เกณฑ์กำหนดหลักมี 5 ข้อ คือ

เกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 1 การที่ผู้พูดถามผู้ฟังนั้น ต้องมีจุดมุ่งหมายในอันที่จะได้รับคำตอบ

เกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 2 ผู้พูดถามผู้ฟัง เพราะไม่แน่ใจถ้าตนไม่ถามผู้ฟังจะให้ข้อมูลนั้นๆแก่ตนหรือไม่

เกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 3 การที่ผู้พูดถามผู้ฟัง แสดงว่าผู้พูดเชื่อว่าผู้ฟังต้องสามารถให้คำตอบได้

เกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 4 ผู้พูดและผู้ฟัง ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ถามนั้นตรงกันบ้าง จึงจะสามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ

เกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 5 ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง อาจจะมีมากจนสามารถคาดคะเนคำตอบได้ หรือ มีน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้

เกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 1-4 นั้นเป็นเกณฑ์ที่เซอล (Searle) ตั้งไว้ ซึ่งใช้ได้กับหน่วยสื่อสารคำถามทุกชนิด

ส่วนเกณฑ์กำหนดหลักข้อที่ 5 นั้นเป็นเกณฑ์ที่จิตราภรณ์ตั้งขึ้น เพื่อจำแนกคำถามแบบที่มีคำตอบคำถามออกจากคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

เจลีเยว เอกนิยม (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ในงานแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย สรุปได้ว่า รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาอังกฤษ และในภาษาไทยไม่ตรงกันแบบรูปต่อรูป ทั้งนี้เจลีเยวใช้เกณฑ์ทางความหมาย 4 เกณฑ์ในการจำแนกคำถามที่ศึกษา ได้แก่

เกณฑ์ที่ 1 รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่จะเข้าเกณฑ์ความหมายที่หนึ่งนี้ จะต้องเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีความนำเสนอเป็นข้อมูลใหม่ ผู้พูดถาม เพราะต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ โดยผู้พูดไม่มีความเชื่อตั้งเดิม คือ ไม่มีทัศนคติใดๆต่อความนำเสนอ

เกณฑ์ที่ 2 รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่จะ เข้าเกณฑ์
ความหมายที่สอง ต้องเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีความน่าเสนอเป็นข้อมูลเก่า ถึงแม้ผู้พูด
จะมีความรู้เกี่ยวกับความที่น่าเสนอ แต่ผู้พูดไม่มีความเชื่อตั้งเดิม คือไม่มีทัศนคติใดๆต่อความ
น่าเสนอ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบเลือกตอบ แสดงความเป็นกลางของผู้พูด

เกณฑ์ที่ 3 รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่จะ เข้าเกณฑ์
ความหมายที่สาม ต้องเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีความน่าเสนอเป็นข้อมูลเก่า ผู้พูดถาม
เพราะมีความเชื่อตั้งเดิมว่าความน่าเสนอนั้นไม่เป็นจริง ต้องการคำตอบปฏิเสธเพื่อยืนยันความเชื่อ
ของตนเอง

เกณฑ์ที่ 4 รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่จะ เข้าเกณฑ์
ความหมายที่สี่นี้ ต้องเป็นคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีความน่าเสนอเป็นข้อมูลเก่า หรือข้อมูลใหม่
ผู้พูดถามเพราะมีความเชื่อตั้งเดิมว่าความที่น่าเสนอนั้นเป็นจริง ต้องการคำตอบเพื่อยืนยันความเชื่อ
ของตน

ธีรนุช โชคสุชาดิช (2533) ได้ใช้หลักการของทฤษฎีวาทปฏิบัติ
(Speech Act) ของเซอลมาไซวีเคราะห์ประโยค 3 ชนิดในภาษาไทยกับเจตนาของผู้พูด
นนวนินาย "โซ่สังคม" ของทมยันตี ธีรนุชได้ให้คำจำกัดความของประโยคคำถามดังนี้

ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่ทําหน้าที่ถามคำถาม

ธีรนุชตั้ง เกณฑ์กำหนดเป็นเครื่องหมาย เพื่อจำแนกประโยคคำถามออก
จากประโยคชนิดอื่นๆ มี 2 เกณฑ์คือ

1. เกณฑ์กำหนดทางรูปลักษณ์ของภาษา เป็นเกณฑ์ที่บ่งถึงรูป
ประโยคคำถามว่าจะต้องมีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม (คำไม่ชี้เฉพาะ เช่น ใด อะไร ทานใด ที่ไหน
 ฯลฯ) หรือคำเชื่อม "หรือ" หรือคำบอกการถาม (ไหม หรือ หรือเปล่า ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ
หรือยัง) แสดงคำถามอยู่ในประโยคด้วย

2. เกณฑ์กำหนดทางความหมาย เป็นเกณฑ์ที่ช่วยพิจารณาว่า ประโยคใดเป็นประโยคคำถามที่แสดงเจตนาถามให้ตอบโดยตรง

ลักษณะของเกณฑ์กำหนดทางความหมาย มี 5 ข้อ คือ

เกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ 1 ในการถามผู้พูดไม่ทราบคำตอบหรือไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนทราบนั้น จริงหรือถูกต้องเพียงใด

เกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ 2 การที่ผู้พูดถามนั้นมีจุดประสงค์ที่จะได้รับคำตอบ

เกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ 3 การที่ผู้พูดถามนั้นแสดงว่าผู้พูดคิดว่าผู้ฟังสามารถให้คำตอบได้

เกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ 4 ผู้พูดและผู้ฟังต้องมีข้อมูลในเรื่องที่ถามตรงกันบ้าง จึงจะสามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ

เกณฑ์กำหนดทางความหมายที่ 5 ผู้พูดไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่แล้ว หรือมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง อาจจะมีมากจนสามารถคาดคะเนคำตอบได้ หรือมีน้อยมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้

เกณฑ์กำหนดทางความหมายข้อ 1-4 เป็นเกณฑ์กำหนดทางความหมายของประโยคคำถามที่แสดงเจตนาถามให้ตอบทุกชนิด

เกณฑ์กำหนดทางความหมายข้อที่ 5 เป็นเกณฑ์กำหนดที่ช่วยจำแนกคำถามออกเป็น 3 ชนิด คือ คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ, คำถามแบบให้ตอบเพื่อความ และคำถามแบบให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง

สุดาพร ลักษณ์สินาวิน (2535) ได้แบ่งคำถามออกเป็น 2 ชนิด คือ คำถามแท้ (Real Questions) และคำถามที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล (Exam Questions)

ก. คำถามแท้ (Real Questions) ได้แก่ คำถามที่ผู้พูดใช้

ถามเพื่อขอทราบข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆ คำถามทั้งในภาษาไทยจะแสดงด้วยคำแสดงการถาม (Question Words) ต่อไปนี้ คือ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม (อันไหน, สิ่งไหน ฯลฯ)

ข. คำถามที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล (Exam Questions) ได้แก่ คำถามที่ผู้พูดใช้ถามเพื่อขอให้ผู้ฟังตรวจสอบความเป็นจริงตามนั้นหรือไม่ การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธจัดเป็นคำถามที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล (Exam Questions) ทั้งสิ้น

สุดาพรได้ให้คำจำกัดความของ การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธว่าเป็นการเสนอความเพื่อให้ผู้ฟังตอบรับหรือตอบปฏิเสธความที่น่าเสนอนั้น โดยที่ผู้พูดไม่รู้เรื่องราวมาก่อน การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทยแสดงด้วยคำแสดงการถามที่ต่างๆกันคือ ไหม หรือเปล่า หรือ ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ ฯลฯ

จากการศึกษางานวิจัยในแง่ของวัจนกรรม (Speech Act) ของปราณี จิตรภรณ์ เจสียา และสุดาพร ทำให้ได้ข้อสรุปดังที่ปราณี กุลละวณิชย์ (2523) กล่าวไว้ในบทคัดย่อว่า

การวิเคราะห์คำถามนั้นนอกจากต้องวิเคราะห์ในแง่ของโครงสร้างของประโยคคำถามแล้ว ยังต้องพิจารณาลักษณะทางอรรถศาสตร์บางประการด้วย ทั้งนี้เพราะลักษณะทางอรรถศาสตร์อาจช่วยอธิบายความแตกต่างของคำถามต่างๆชนิดซึ่ง ไม่อาจอธิบายได้โดยการวิเคราะห์ในแง่ของโครงสร้างแต่เพียงอย่างเดียว

จากงานที่กล่าวมาแล้วนำมาสู่งานวิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะได้นำโครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ และทานองเสียงในภาษาฝรั่งเศส มาศึกษาโดยใช้เกณฑ์ทางความหมาย